

ierenwelzijn

Meer dan een kwart van de koeien loopt kreupel. ‘Hun benen zijn niet gemaakt voor betonnen stalvloeren’

Koeien in de wei in Zuid-Beijerland. Als de dieren op een zachte ondergrond kunnen grazen, zijn ze veel minder vaak kreupel. Foto Arie Kievit

Ruim een kwart van de melkkoeien loopt kreupel, blijkt uit een groot data-onderzoek van verschillende universiteiten. Als koeien meer de wei in kunnen, kan dat veel klachten voorkomen.

Lukas van der Storm

redacteur landbouw en stikstof

27 augustus 2025, 09:30

Bewaren

Delen

Ongeveer 28 procent van de melkkoeien loopt in meer of mindere mate kreupel. Bij ongeveer een derde van die kreupele koeien zijn

de klachten zo ernstig dat ze een poot volledig proberen te ontlasten als ze staan of lopen. Dat concluderen onderzoekers van de universiteiten van Utrecht en Wageningen samen met collega's van de Cornell University in New York.

Uit andere media

Ja, ik wil elke dag een nieuwsbrief ontvangen met de belangrijkste online artikelen uit 11 kranten.

voorbeeld@domein.nl

Wel zijn die percentages met nogal wat mitsen en maren omgeven. De onderzoekers verzamelden de resultaten van 53 verschillende studies uit verschillende landen in Noordwest-Europa. Die verschenen in de afgelopen 25 jaar – ze zijn dus niet allemaal recent. En ook de definities over wanneer een koe precies kreupel is, liepen uiteen.

Loopproblemen

Bij een deel van de onderzoeken zijn ook de omstandigheden waarin de koeien leven in kaart gebracht. Daarbij blijken onder meer de stalvloer en de mate waarin koeien de wei in kunnen van grote invloed. Kreupelheid komt veel minder voor bij koeien die op een zachte grasbodem kunnen grazen. Harde, betonnen stalvloeren leiden juist eerder tot loopproblemen.

“Een koe is van nature gewend om op zachte ondergronden te lopen”, zegt de Utrechtse onderzoeker Gerrit Koop. Kreupelheid

komt ook minder voor bij koeien die in een potstal staan of beschikken over zachte ligplekken op een diepe laag met strooisel. “De grote verschillen laten zien dat er nog veel winst te behalen is. Bij sommige studies wordt bijna geen kreupelheid geconstateerd, bij andere zijn uitschieters te zien tot meer dan 60 procent.”

Die enorme verschillen zijn volgens Koop misschien wel de belangrijkste conclusie uit het onderzoek. “Het gemiddelde percentage van 28 zegt niet alles”, nuanceert hij. Door de combinatie van verschillende datasets neemt het onderzoek geen representatieve groep Nederlandse of Europese koeien onder de loep. “Die 28 procent is dus niet exact van toepassing op de huidige situatie in Nederland.”

Weerbarstige realiteit

Het aantal koeien dat het hele jaar op stal blijft, neemt volgens recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) juist toe. Hoewel er subsidies zijn voor weidegang, kunnen boeren die hun koeien binnenhouden vaak efficiënter produceren. Met name de grotere bedrijven – die door schaalvergroting in aandeel toenemen – houden hun dieren vaker binnen.

Een boerderij met melkkoeien in de stal, in Noord-Groningen. Kees van de Veen

“Het is simpel om te zeggen dat meer weidegang en een zachte ondergrond in de stal oplossingen zijn”, vervolgt Koop. “Maar het is niet altijd makkelijk om dat op bedrijfsniveau toe te passen. Een nieuwe stal kost veel geld en er zijn ook andere factoren die meespelen. Sommige boeren hebben geïnvesteerd in een stal die zorgt voor minder stikstofuitstoot. Maar die vloeren leiden soms juist weer tot klauwproblemen bij koeien.”

‘Koeien zijn bosdieren’

Het onderzoek, dat onafhankelijk is uitgevoerd, is mede gefinancierd door Wakker Dier. ‘Dat er ook bedrijven zijn waar nu al amper kreupelheid voorkomt, bewijst dat het anders kan’, schrijft de dierenwelzijnsorganisatie in een eerste reactie. ‘Koeien zijn bosdieren die van nature veel lopen op een dag. Hun benen zijn niet gemaakt voor betonnen stalvloeren.’

De onderzoekers wijzen verder op het belang van een betere manier om kreupelheid vast te leggen. Koop: “We hebben voor dit onderzoek alle scoresystemen omgerekend naar één uniforme schaal. We hopen dat die in verder onderzoek gebruikt blijft worden.” Ook de opkomst van AI kan daarbij helpen. “De menselijke waarneming laat altijd ruimte voor interpretatie. Als we een AI-model goed leren wat we als kreupel beschouwen, kan dat via een videoanalyse veel objectiever worden gemeten.”